

הליכים להתאמה מגדרית אינם עוזרים לבריאות הנפש

המאמר מאת ראיון ט. אנדרסון. מקור מופיע באתר [דיילי סיגנל](#).

מעריך הנתונים הגדול בעולם על המטופלים שעברו הליכים להתאמה מגדרית מגלה, כי הליכים אלה אינם מובילים ליתרונות בבריאות הנפש. אבל זה לא מה שהכותבים טענו במקור וגם לא מה שהתקשורת הציגה.

באוקטובר 2019 פרסם כתב העת האמריקאי לפסיכיאטריה מאמר שכותרתו "[הפחתת השימוש בטיפול נפשי בקרב אנשים טרנסג'נדרים לאחר ניתוחים להתאמה מגדרית: מחקר אוכלוסין כולל](#)". כפי שהכותרת מרמזת, העיתון טען כי לאחר שעברו ניתוחים להתאמה מגדרית, המטופלים נזקקו פחות לטיפול נפשי. בסוף השבוע, פרסמו עורכי כתב העת ומחברי העיתון [תיקון](#).

לדברי המחברים, "התוצאות לא הראו שום יתרון לניתוח ביחס למצב הרוח או להפרעת החרדה שלאחר מכן". בעצם, זה היה אפילו יותר גרוע. התוצאות המקוריות הראו, שאין שום יתרון [גם] למעבר ההורמונלי. החלק ההוא לא היה צריך תיקון. אם כך, הגנה השורה התחתונה: מעריך הנתונים הגדול ביותר על הליכים להתאמה מגדרית - הורמונלית וכירורגית - מגלה, כי הליכים כאלה אינם מביאים את היתרונות המובטחים לבריאות הנפש. למעשה, בתיקונם למחקר המקורי, מציינים המחברים כי במדד אחד - טיפול בהפרעות חרדה - החולים שעברו ניתוחים לשינוי מין הפגינו תוצאות גרועות יותר אפילו מאלה שלא:

"אנשים שאובחנו עם אי התאמה מגדרית ושעברו ניתוח להתאמה מגדרית, נטו יותר לקבל טיפול בהפרעות חרדה בהשוואה לאנשים שאובחנו עם אי התאמה מגדרית שלא עברו ניתוח להתאמה מגדרית."

סביר להניח שהחולים שסובלים מדיספוריה מגדרית ירצו לדעת זאת.

מה הוביל לתיקון? מכול של ביקורות ומכתבים לעורך. אחד החוקרים הראשונים שהעלה שאלות בנוגע למחקר המקורי היה מארק רג'נרוס, פרופסור לסוציולוגיה באוניברסיטת טקסס באוסטין. [במאמרו ל-Public Discourse](#) (כתב העת של מכון ווית'רספון, אותו אני עורך), שיבח רג'נרוס את המחקר על כך שיש לו מערך נתונים כל כך חזק. אבל הוא הצביע על חריגות באופן בו הציגו המחברים את התוצאות לציבור, אותן הציגה גם התקשורת. למשל, הדגיש רג'נרוס כי "המחקר לא מצא יתרונות בריאותיים נפשיים להתערבויות הורמונליות באוכלוסייה זו".

הוא גם הצביע על כך, שבמאגר יש נתונים על 9.7 מיליון איש, אך תוצאות הניתוח המקורי שהציגו המחברים תלויות בתוצאות הקשורות בשלושה אנשים בלבד: "מסקנת המחקר שזכתה לפרסום נרחב עשויה להסתמך על שלושה אנשים בלבד, זאת אחרי שנעשה מאמץ לאסוף נתונים מ- 9.7 מיליון שוודים, מתוכם 2,679 אובחנו כסובלים מאי התאמה מגדרית, ויותר מאלף מהם עברו ניתוח להתאמה מגדרית". רג'נרוס אף ציין, כי ההשפעה של כל ניתוח היא קטנה עד כדי כך, שמרפאה תצטרך לבצע 49 ניתוחים לפני שהיא יכולה לצפות שמטופל כלשהו יפיק מכך תועלת. בלשונם של רג'נרוס, "ההשפעה המיטיבה של הניתוח היא כה קטנה, עד שהמרפאה צריכה לבצע 49 ניתוחים להתאמה מגדרית כדי שתוכל למנוע מאדם אחד את הצורך בסיוע בתחום בריאות הנפש".

בהתחשב בכל הבעיות הללו, מה עמד מאחורי החגיגה התקשורתית של המחקר? מדוע יש "קונצנזוס" בקרב האליטה הרפואית, לפיו המעבר המגדרי מועיל למטופלים? מדוע קיימת הסכמה כי זהו הטיפול המקובל היחיד? מדוע הילדים "עוברים התאמה מגדרית"? [ולמה נאמר להורים שתרופות שחוסמות התבגרות, הורמונים של המין השני וניתוחים הם הדרך היחידה לטפל בילדיהם?](#) כפי שציננתי לפני שנתיים בספרי "כשהארי הפך לסאלי: להגיב לרגע הטרנסג'נדרית", הטיפולים הטובים ביותר שמים למטרה לסייע לאנשים לקבל ולחבק את גופם. במקום לנסות לעשות את הבלתי אפשרי - לשנות את הגוף כדי שיתיישר עם מחשבות ורגשות מוטעים - עלינו לפחות לנסות לעשות את מה שאפשר: לעזור לאנשים להתאים את מחשבותיהם ואת רגשותיהם למציאות, כולל מציאות הגוף. לא צריך להפתיע אותנו, שתוצאות המחקר העדכני ביותר - והתיקון שלו - מראות שתהליכי מעבר הורמונליים וכירורגיים אינם מביאים את היתרונות המובטחים. אפילו ממשל אובמה הודה, כי המחקרים הטובים ביותר אינם מדווחים על שיפור לאחר ניתוח התאמה מגדרית. באוגוסט 2016, [כתבו](#) המרכזים מדיקייר (Medicare) ומדיקייד (Medicaid) כי "ארבעת המחקרים הטובים ביותר שתוכננו ונערכו, שהעריכו את איכות החיים לפני ואחרי הניתוח תוך שימוש במחקרים פסיכומטרים מאומתים (אם כי לא ספציפיים), לא הראו שינויים או הבדלים משמעותיים מבחינה קלינית בתוצאות הבדיקות הפסיכומטריות לאחר ניתוח להתאמה מגדרית".

מה זה אומר? שיש אוכלוסיית מטופלים, שסובלת עד כדי כך שהמטופלים הללו מוכנים לעבור קטיעות איברים וניתוחים קיצוניים אחרים, והמחקר הטוב ביותר שממשל אובמה יכול למצוא מציע, כי ניתוחים אלה אינם מביאים לשיפור משמעותי באיכות חייהם. למרבה הצער, לניתוחים כאלה יכולות להיות השלכות קטלניות. בדיון שנערך במחקר הגדול והמקיף ביותר שהיה אז על ניתוחי התאמה מגדרית, הצביעו המרכזים מדיקייר ושירותי מדיקייד: "המחקר זיהה תמותה מוגברת ואשפוזים פסיכיאטריים רבים בהשוואה לבקורות התואמות. התמותה נבעה בעיקר מהתאבדויות שהצליחו (פי 19.1 מחברי קבוצת הביקורת השוודית).

תוצאות אלו הן טרגיות. הן סותרות באופן ישיר את הנרטיבים התקשורתיים הפופולריים ביותר, כמו גם רבים מהמחקרים שנערכו בנקודת זמן אחת ואינם עוקבים אחר אנשים לאורך זמן. ואכן, ממשל אובמה ציין כי "התמותה באוכלוסיית המטופלים הזו לא התבררה אלא לאחר 10 שנים". מכאן, שכאשר התקשורת בוחנת מחקרים העוקבים אחר התוצאות רק לכמה שנים, וטוענת כי שינוי מגדרי הוא הצלחה מדהימה, יש סיבות טובות לספקנות. אכן, יהיה מעניין לראות אילו כלי תקשורת מדווחים על התיקון בסוף השבוע האחרון ועל תוצאות המחקר האמיתיות.

כפי שאני מציין ב"כשהארי הפך לסאלי", דיספוריה מגדרית היא מצב חמור. יש להתייחס לאנשים שחווים קונפליקט בזהות מגדרית בכבוד ובחמלה. ומגיע להם לדעת את האמת. כעת, מאגר הנתונים הגדול והרלוונטי בעולם חושף, שהורמונים וניתוחים אינם מביאים לשלמות ואושר. עלינו למצוא מענים טובים, הומניים ויעילים יותר למי שחווה דיספוריה.